

het slot van Handelingen 28

19 april 2015
Urk

Handelingen 28 – de voorgeschiedenis

¹⁶ En toen wij te Rome aangekomen waren, kreeg Paulus verlof op zichzelf te wonen met de soldaat die hem bewaakte.

Handelingen 28 – de voorgeschiedenis

¹⁷ En het geschiedde na drie dagen, dat Paulus de voormannen der Joden samenriep, en toen zij bijeen gekomen waren, zeide hij tot hen...

Handelingen 28 – de voorgeschiedenis

¹⁷ (...) Mannen broeders,
ofschoon ik niets gedaan heb
tegen ons volk
of de voorvaderlijke gewoonten,
ben ik uit Jeruzalem gevankelijk overgeleverd
in de handen der Romeinen,

Handelingen 28 – de voorgeschiedenis

¹⁸ die na onderzoek mij wilden vrijlaten, omdat er bij mij van geen halsmisdaad sprake was.

Handelingen 28 – de voorgeschiedenis

¹⁹ Maar toen de Joden in verzet gingen, werd ik genoodzaakt mij op de keizer te beroepen; niet, dat ik mijn volk van iets wilde beschuldigen.

vanwege een beraamde moordaanslag van de Joden;
Handelingen 25:3-12

Handelingen 28 – de voorgeschiedenis

²⁰ Daarom heb ik verzocht u te zien
en toe te spreken,
want om de hoop van Israel
draag ik deze keten.

[= de beloofde Messias en de opstanding;
[Hand.23:6; 24:15; 26:6,7

Handelingen 28 – de voorgeschiedenis

²⁰ Daarom heb ik verzocht u te zien en toe te spreken, want om de hoop van Israel draag ik deze keten.

"gezant/ ambassadeur in keten";
Efeze 6:19

Handelingen 28 – de voorgeschiedenis

²¹ Maar zij zeiden tot hem:
Wij voor ons hebben geen brieven
over u uit Judea ontvangen,
en ook is niemand van de broeders
iets kwaads van u komen boodschappen
of spreken.

Handelingen 28 – de voorgeschiedenis

²² Maar wij stellen het wel op prijs van u te vernemen, welke uw denkbeelden zijn, want wat deze secte betreft, ons is bekend, dat zij overal tegenspraak vindt.

St.Vert.

"wat gij gevoelt"

ΑΚΟΥΣΑΙ

te-horen

te vernemen

Α

de-dingen-die

welke zijn

ΦΡΟΝΕΙΣ

lij-bent-gezind

uw denkbeelden

Handelingen 28 – de voorgeschiedenis

²² Maar wij stellen het wel op prijs van u te vernemen, welke uw denkbeelden zijn, want wat deze secte betreft, ons is bekend, dat zij overal tegenspraak vindt.

5:17 secte der Sadduceeën

15:5 secte der Farizeeën

24:5 secte der Nazarenen

24:14 de weg, die zij een secte noemen

Handelingen 28

²³ En nadat zij een dag
met hem hadden afgesproken,
kwamen verscheidenen tot hem
in zijn verblijf...

[lett. verordenend]

ΤΑΣΑΜΕΝΟΙ
verordenende~

ΔΕ ΑΥΤΩ ΗΜΕΡΑΝ
echter voor-hem dag

nadat zij hadden afgesproken en met hem een dag

Handelingen 28

23 En nadat zij een dag met hem hadden afgesproken, kwamen verscheidenen tot hem in zijn verblijf...

lett. meerderen
> merendeel

ΗΛΘΟΝ	ΠΡΟΣ	ΑΥΤΟΝ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΣΕΝΙΑΝ	ΠΛΕΙΟΝΕΣ
kwamen	naar-toe	hem	tot-in	het	gastverblijf	meerderen
kwamen	tot	hem	in	zijn	verblijf	verscheidenen

Handelingen 28

²³ En nadat zij een dag met hem hadden afgesproken, kwamen verscheidenen tot hem in zijn verblijf...

lett. gastverblijf
28:30: "zijn eigen gehuurde woning"

ΗΛΘΟΝ	ΠΡΟΣ	ΑΥΤΟΝ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΣΕΝΙΑΝ	ΠΛΕΙΟΝΕΣ
kwamen	naar-toe	hem	tot-in	het	gastverblijf	meerderen
kwamen	tot	hem	in	zijn	verblijf	verscheidenen

Handelingen 28

²³ (...) wie hij met nadruk
het Koninkrijk Gods voorstelde,
pogende hen te overtuigen
ten opzichte van Jezus,
uit de wet van Mozes en de profeten,
van de vroege morgen tot de avond toe.

OIC EZETIΘETO ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΜΕΝΟC

aan-wie *hij-zette-uiteen~* *betuigende~*

wie hij voorstelde met nadruk

ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΕΙΑΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

het *koninkrijk* *van-de* *God*

het Koninkrijk - Gods

Handelingen 28

²³ (...) wie hij met nadruk
het Koninkrijk Gods voorstelde,
pogende hen te overtuigen
ten opzichte van Jezus,
uit de wet van Mozes en de profeten,
van de vroege morgen tot de avond toe.

lett. overtuigende
> overtuigend bewijs leverend

ΠΕΙΘΩΝ

overredende

pogende te overtuigen

ΤΕ

bovendien

-

ΑΥΤΟΥΣ

hen

hen

Handelingen 28

²³ (...) wie hij met nadruk
het Koninkrijk Gods voorstelde,
pogende hen te overtuigen
ten opzichte van Jezus,
uit de wet van Mozes en de profeten,
van de vroege morgen tot de avond toe.

[lett. omtrent de Jezus]

ΠΕΡΙ	ΤΟΥ	ΙΗΣΟΥ
aangaande	de	Jezus
ten opzichte van	-	Jezus

Handelingen 28

²³ (...) wie hij met nadruk het Koninkrijk Gods voorstelde, pogende hen te overtuigen ten opzichte van Jezus, uit de wet van Mozes en de profeten, van de vroege morgen tot de avond toe.

{ = de Tenach; 'het Oude Testament' }

ΑΠΟ	ΤΕ	ΤΟΥ	ΝΟΜΟΥ	ΜΩΥΣΕΩΣ
van-af	bovendien	de	wet	van-Mozes
uit	-	de	wet	van Mozes

ΚΑΙ	ΤΩΝ	ΠΡΟΦΗΤΩΝ
en	de	profeten
en	de	profeten

Handelingen 28

²³ (...) wie hij met nadruk het Koninkrijk Gods voorstelde, pogende hen te overtuigen ten opzichte van Jezus, uit de wet van Mozes en de profeten, van de vroege morgen tot de avond toe.

ΑΠΟ	ΠΡΩΙ	ΕΩΣ	ΕΣΠΕΡΑΣ
van-af	vroeg-in-de-morgen	tot	avondschemering
van	de vroege morgen	tot ... toe	de avond

Handelingen 28

²⁴ En sommigen gaven wel gehoor aan hetgeen gezegd werd, maar anderen bleven ongelovig;

ΚΑΙ	ΟΙ	ΜΕΝ	ΕΠΕΙΘΟΝΤΟ	ΤΟΙΣ
en	degenen	inderdaad	werden-overreed~	door-de-dingen
en	sommigen	wel	gaven gehoor	aan hetgeen

ΛΕΓΟΜΕΝΟΙΣ	ΟΙ	ΔΕ	ΗΠΙΣΤΟΥΝ
gezegd-wordende~	degenen	echter	geloofden-niet
werd gezegd	anderen	maar	bleven ongelovig

Handelingen 28

²⁵ en zonder het eens geworden te zijn,
gingen zij uiteen,

nadat Paulus dit ene woord gesproken had:
Terecht heeft de Heilige Geest
door de profeet Jesaja
tot uw vadersen gesproken, zeggende:

lett. zij-werden-wegezonden
> hij liet ze gaan

ΑΣΥΜΦΩΝΟΙ

oneens

zonder het eens geworden

ΔΕ

echter

en

ΟΝΤΕΣ

zijnde

te zijn

ΠΡΟΣ

naar-toe

-

ΑΛΛΗΛΟΥΣ

elkaar

-

ΑΠΕΛΥΟΝΤΟ

zij-werden-weggezonden~

zij gingen uiteen

Handelingen 28

²⁵ en zonder het eens geworden te zijn,
gingen zij uiteen,
nadat Paulus dit ene woord gesproken had:
Terecht heeft de Heilige Geest
door de profeet Jesaja
tot uw vadersen gesproken, zeggende:

ΕΙΠΟΝΤΟΣ	ΤΟΥ	ΠΑΥΛΟΥ	ΡΗΜΑ	ΕΝ
van-zeggende	de	Paulus	uitspraak	één
nadat had gesproken	-	Paulus	dit woord	ene

ΟΤΙ	ΚΑΛΩΣ	ΤΟ	ΠΝΕΥΜΑ	ΤΟ	ΑΓΙΟΝ	ΕΛΑΛΗΣΕΝ
dat	op-ideale-wijze	de	geest	de	heilige	spreekt
-	terecht	de	Geest	-	Heilige	heeft gesproken

Handelingen 28

²⁵ en zonder het eens geworden te zijn,
gingen zij uiteen,
nadat Paulus dit ene woord gesproken had:
Terecht heeft de Heilige Geest
door de profeet Jesaja
tot uw vaderen gesproken, zeggende:

Jesaja 6:9,10

ook aangehaald in Mat.13:14,15 & Joh.12:40

ΔΙΑ ΗΣΑΙΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ

door Jesaja de profeet

door Jesaja de profeet

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΑΤΕΡΑΣ ΥΜΩΝ ΛΕΓΩΝ

naar-toe de vaders van-jullie |zeggende

tot - vaderen uw zeggende

Handelingen 28

²⁶ Ga heen tot dit volk en zeg:

Met het gehoor zult gij horen
en gij zult het geenszins verstaan,
en ziende zult gij zien
en gij zult het geenszins opmerken;

[vanaf hfst.1 het grote onderwerp in 'Handelingen']

ΠΟΡΕΥΘΗΤΙ	ΠΡΟΣ	ΤΟΝ	ΛΑΟΝ	ΤΟΥΤΟΝ	ΚΑΙ	ΕΙΠΟΝ
!ga!	naar-toe	het	volk	dit	en	zeg!
ga heen	tot	-	volk	dit	en	zeg

Handelingen 28

²⁶ Ga heen tot dit volk en zeg:
Met het gehoor zult gij horen
en gij zult het geenszins verstaan,
en ziende zult gij zien
en gij zult het geenszins opmerken;

ΔΚΟΗ

met-gehoor

met het gehoor

ΔΚΟΥCΕΤΕ

|(jullie-zullen-horen

gij zult horen

ΚΑΙ ΟΥ

en niet

en geenszins

ΜΗ

toch-niet

-

CΥΝΗΤΕ

|(dat)-jullie-zullen-begrijpen

gij zult het verstaan

Handelingen 28

²⁶ Ga heen tot dit volk en zeg:
Met het gehoor zult gij horen
en gij zult het geenszins verstaan,
en ziende zult gij zien
en gij zult het geenszins opmerken;

[Israël heeft GEZIEN (wonderen en tekenen)]

ΚΑΙ	ΒΛΕΠΟΝΤΕΣ	ΒΛΕΨΕΤΕ
en	kijkende	jullie-zullen-kijken
en	ziende	gij zult zien

ΚΑΙ	ΟΥ	ΜΗ	ΙΔΗΤΕ
en	niet	toch-niet	(dat)-jullie-zullen-waarnemen
en	geenszins	-	gij zult het opmerken

Handelingen 28

²⁷ want het hart van dit volk
is vet geworden,
en hun oren zijn hardhorend geworden,
en hun ogen hebben zij toegesloten...

vet = een bedekking
> traditie, "een aangeleerd gebod van mensen"
(Jes.28:13)

ΕΠΑΧΥΝΘΗ	ΓΑΡ	Η	ΚΑΡΔΙΑ	ΤΟΥ	ΛΑΟΥ	ΤΟΥΤΟΥ
wordt-log-gemaakt	want	het	hart	van-het	volk	dit
is vet geworden	want	het	hart	van	volk	dit

Handelingen 28

27 want het hart van dit volk
is vet geworden,
en hun oren zijn hardhorend geworden,
en hun ogen hebben zij toegesloten...

ΚΑΙ	ΤΟΙΣ	ΩΣΙΝ	ΒΑΡΕΩΣ	ΗΚΟΥΣΑΝ
en	met-de	oren	op-zware-wijze	zij-horen
en	hun	oren	hard-	zijn -horend geworden

ΚΑΙ	ΤΟΥΣ	ΟΦΘΑΛΜΟΥΣ	ΑΥΤΩΝ	ΕΚΑΜΜΥΣΑΝ
en	de	ogen	van-hen	zij-sluiten-toe
en	-	ogen	hun	zij hebben toegesloten

Handelingen 28

²⁷ (...) opdat zij niet zien met hun ogen
en met hun oren niet horen
en met hun hart niet verstaan
en zij zich bekeren,
en Ik hen zou genezen.

ΜΗΠΟΤΕ ΙΔΩΣΙΝ

opdat-niet | (dat)-zij-zullen-waarnemen

opdat niet zij zien

ΤΟΙΣ ΟΦΘΑΛΜΟΙΣ

met-de ogen

met hun ogen

ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΩΣΙΝ ΑΚΟΥΣΩΣΙΝ

en met-de oren | (dat)-zij-zouden-horen

en met hun oren niet horen

Handelingen 28

27 (...) opdat zij niet zien met hun ogen
en met hun oren niet horen
en met hun hart niet verstaan
en zij zich bekeren,
en Ik hen zou genezen.

{ geen bekering van Israël }

KAI	TH	KAPΔΙΑ	CYNΩCIN
en	methet	hart	(dat)-zij-zullen-begrijpen
en	met hun	hart	niet verstaan

KAI	ΕΠΙCΤΡΕΨΩCIN	KAI	ΙΑCΟΜΑΙ	ΑΥΤΟΥC
en	(dat)-zij-om-zouden-keren	en	ik-zal-gezond-maken~	hen
en	zij zich bekeren	en	Ik zou genezen	hen

Handelingen 28

27 (...) opdat zij niet zien met hun ogen
en met hun oren niet horen
en met hun hart niet verstaan
en zij zich bekeren,
en Ik hen zou genezen.

geen genezing of herstel van Israël

Handelingen 1:6

"Heer, herstelt u in **deze tijd**
het Koninkrijk voor Israël?"

ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΕΨΩCΙΝ

en ^{|(dat)-zij-om-zouden-keren}

en zij zich bekeren

ΚΑΙ ΙΑCΟΜΑΙ

en ^{|ik-zal-gezond-maken~}

en Ik zou genezen

ΑΥΤΟΥC

hen

hen

Handelingen 28

²⁸ Het zij u dan bekend,
dat dit heil Gods
aan de heidenen gezonden is;
die zullen dan ook horen!

[conclusie...]

ΓΝΩCTON	OYN	ECTΩ	YMIN
bekend	dan	laat-het-zijn !	aan-jullie
bekend	dan	het zij	u

Handelingen 28

²⁸ Het zij u dan bekend,
dat dit heil Gods
aan de heidenen gezonden is;
die zullen dan ook horen!

lett. dit redden van de God

> de redding die aan *Israël als volk* was gepredikt

ΟΤΙ ΤΟΙΣ ΕΘΝΕΣΙΝ ΑΠΕΣΤΑΛΗ

dat tot-de natiën werd-afgevaardigd

dat aan de heidenen is gezonden

ΤΟΥΤΟ ΤΟ ΣΩΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

deze het redden van-de God

dit - heil - Gods

Handelingen 28

²⁸ Het zij u dan bekend,
dat dit heil Gods
aan de heidenen gezonden is;
die zullen dan ook horen!

lett. tot de natiën *werd* afgevaardigd

niet nu, maar in het verleden - "werd" >

(zoals in Luc.1:26)

OTI TOIC EΘNĒCIN AΠECTAΛH

dat *tot-de* natiën *werd-afgevaardigd*

dat aan de heidenen is gezonden

TOYTO TO CΩTHPION TOY ΘΕΟΥ

deze *het* *redden* *van-de* *God*

dit - heil - Gods

Handelingen 28

²⁸ Het zij u dan bekend,
dat dit heil Gods
aan de heidenen gezonden is;
die zullen dan ook horen!

niet in Hand.10 (Cornelius)

daar werden vreemdelingen toegevoegd

maar vanaf Hand.13 (Saulus > Paulus; 13:9)

vanwege Israëls ongeloof ging Paulus naar de natiën

Handelingen 28

28 Het zij u dan bekend,
dat dit heil Gods
aan de heidenen gezonden is;
die zullen dan ook horen!

Israël zou *zien*,
de natiën *horen*

ΑΥΤΟΙ	ΚΑΙ	ΑΚΟΥΣΟΝΤΑΙ
zij	ook	!zullen-horen~
die	dan ook	zullen horen

Handelingen 28

²⁹ En nadat hij dit gezegd had,
gingen de Joden al redetwistende heen.

ontbreekt in de alle oude handschriften

Handelingen 28

³⁰ En hij bleef de volle termijn van twee jaar in zijn eigen gehuurde woning, en ontving allen, die tot hem kwamen,

dezelfde termijn als

- Jozef in de gevangenis; Gen.41:1
- twee jaar in de school van Tyrannus; Hand.19:10
- twee jaar gevangen in Caesarea; Hand.24:27
- > de twee millennia; Hos.6:1-3; 2Petr.3:8

ΕΝΕΜΕΙΝΕΝ

ΔΕ

ΔΙΕΤΙΑΝ

ΟΛΗΝ

hij-blijft-in

echter

termijn-van-twee-jaar

gehele

hij bleef

en

van twee jaar

de volle termijn

ΕΝ ΙΔΙΩ

ΜΙΘΩΜΑΤΙ

in eigen

gehuurde-woning

in zijn eigen

gehuurde woning

Handelingen 28

³⁰ En hij bleef de volle termijn van twee jaar in zijn eigen gehuurde woning, en ontving allen, die tot hem kwamen,

lett. verwelkomde

ΚΑΙ	ΑΠΕΔΕΧΕΤΟ	ΠΑΝΤΑΣ	ΤΟΥΣ
en	hij-verwelkomde~	alle	degenen
en	ontving	allen	die

ΕΙΣΠΟΡΕΥΟΜΕΝΟΥΣ	ΠΡΟΣ	ΑΥΤΟΝ
binnen-gaande~	naar-toe	hem
kwamen	tot	hem

Handelingen 28

³⁰ En hij bleef de volle termijn van twee jaar in zijn eigen gehuurde woning, en ontving allen, **die tot hem kwamen,**

lett. binnen-gaande

Paulus ging niet uit naar hen maar zij gingen in tot hem

ΚΑΙ	ΑΠΕΔΕΧΕΤΟ	ΠΑΝΤΑΣ	ΤΟΥΣ
en	hij-verwelkomde~	alle	degenen
en	ontving	allen	die

ΕΙΣΠΟΡΕΥΟΜΕΝΟΥΣ	ΠΡΟΣ	ΑΥΤΟΝ
!binnen-gaande~	naar-toe	hem
kwamen	tot	hem

Handelingen 28

³¹ predikende het Koninkrijk Gods,
en onderricht gevende
aangaande de Here Jezus Christus
met alle vrijmoedigheid,
zonder enige belemmering.

ΚΗΡΥΣΣΩΝ	ΤΗΝ	ΒΑΣΙΛΕΙΑΝ	ΤΟΥ	ΘΕΟΥ
proclamerende	het	koninkrijk	van-de	God
predikende	het	Koninkrijk	-	Gods

Handelingen 28

³¹ predikende het Koninkrijk Gods,
en onderricht gevende
aangaande de Here Jezus Christus
met alle vrijmoedigheid,
zonder enige belemmering.

ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΩΝ

en | onderwijzende

en | onderricht gevende

ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

de-dingen | aangaande | de | Heer | Jezus | Christus

- | aangaande | de | Here | Jezus | Christus

Handelingen 28

³¹ predikende het Koninkrijk Gods,
en onderricht gevende
aangaande de Here Jezus Christus
met alle vrijmoedigheid,
zonder enige belemmering.

ΜΕΤΑ ΠΑΧΗΣ ΠΑΡΡΗΣΙΑΣ ΑΚΩΛΥΤΩΣ

met alle vrijmoedigheid op-onbelemmerde-wijze

met alle vrijmoedigheid zonder enige belemmering